

DBK-DBKZ5.7111.125.2020.AW

Warszawa, 16 lipca 2020 r.

Pani

Gabriela Morawska-Stanecka

WICEMARSZAŁEK SENATU

Odpowiadając na pismo Pani Marszałek z dnia 4 czerwca 2020 r., które wpłynęło do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego 17 czerwca 2020 r., odnosząc się do treści przekazanego w nim, złożonego podczas 11 posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, w dniu 3 czerwca 2020 r., oświadczenia senatora Stanisława Gawłowskiego, proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień:

- I. Odnosząc się do prośby o wyjaśnienia w sprawie niedopełnienia przez Bank Ochrony Środowiska SA (dalej: Bank lub BOŚ SA) procedur związanych z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, informuję, iż zgodnie z art.10a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2357 z późn. zm.; dalej: ustawa Prawo bankowe):

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, jego zastępcy, członkowie Komisji Nadzoru Finansowego, pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i osoby zatrudnione w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze, są obowiązani do zachowania tajemnicy zawodowej.

Tajemnicę zawodową, o której mowa w ust. 1, stanowią wszystkie uzyskane lub wytworzone w związku sprawowaniem nadzoru bankowego informacje, których:

- udzielenie,
- ujawnienie lub
- potwierdzenie

mogłyby naruszyć chroniony prawem interes podmiotów, których te informacje bezpośrednio lub pośrednio dotyczą lub utrudnić sprawowanie nadzoru bankowego.

Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, istnieje również po ustaniu stosunków prawnych, o których mowa w ust. 1.

W świetle powyższego, nie tylko udzielenie informacji ale nawet potwierdzenie lub zaprzeczenie domniemań odnoszących się do podmiotów nadzorowanych, a zwłaszcza

podejmowanych wobec nich działań, biorąc pod uwagę potencjalny wpływ na możliwe zachowania się rynku i tym samym wpływ na sytuację tych podmiotów mogłoby utrudniać sprawowanie nadzoru.

Z tego powodu, poza przypadkami ściśle określonymi przepisami prawa, informacje dotyczące ustaleń nadzoru dokonywanych w trakcie realizacji ustawowych obowiązków nie są udzielane.

- II. Odnosząc się do konkretnego pytania Pana senatora, który pyta: „*dla czego kolejne transze finansowania spółdzielni były coraz korzystniej oprocentowane i dla czego obniżano marżę?*” wskazać należy, iż odnosi się ono do szczególnego rodzaju tajemnicy zawodowej, jaką jest tajemnica bankowa. Podkreślenia wymaga, iż udostępnianie informacji stanowiących tajemnicę zawodową, obejmujących swym zakresem tajemnicę bankową, **jest możliwe wyłącznie w trybie i na zasadach określonych dla udostępniania informacji stanowiących tajemnicę bankową**, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje.

Tajemnica ta jest przedmiotem szczególnej ochrony, czego wyrazem są przepisy cytowanego powyżej art. 10a a także przepis art. 171. Ust 5., ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, zgodnie z którym: **Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy bankowej, ujawnia lub wykorzystuje informacje stanowiące tajemnicę bankową, niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie, podlega grzywnie do 1 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.**

Jednocześnie zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 180 z póź. zm.; dalej: ustawa o nadzorze): „Przewodniczący Komisji, jego Zastępcy, członkowie Komisji, pracownicy Urzędu Komisji i osoby zatrudnione w Urzędzie Komisji na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze **są obowiązani do nieujawniania osobom nieupoważnionym informacji chronionych na podstawie odrębnych ustaw.** Obowiązek ten trwa również po ustaniu pełnienia funkcji, rozwiązaniu stosunku pracy lub rozwiązaniu umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze”.

W szczególnych przypadkach dopuszczalne jest udzielenie informacji objętych obowiązkiem przestrzegania tajemnicy zawodowej oraz tajemnicy bankowej, przy czym przypadki te zostały enumeratywnie wymienione odpowiednio w art. 10a ust. 4 i art. 105 ustawy Prawo bankowe. Wymieniony tam katalog uprawnionych podmiotów swoim zakresem nie obejmuje jednak Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z powyższym, informacje stanowiące odpowiedzi na wskazane w przedmiotowym oświadczeniu pytania, które są chronione tajemnicą zawodową i tajemnicą bankową, nie mogą zostać ujawnione.

- III. Odnosząc się do pytania Pana senatora: „*jaka jest sytuacja BOŚ SA?*” stwierdzić należy, że Komisja Nadzoru Finansowego (dalej: KNF, organ nadzoru), realizując swoje ustawowe zadania nie udziela informacji na temat sytuacji poszczególnych podmiotów objętych nadzorem. Informacje na temat sytuacji poszczególnych banków znajdują się w ich sprawozdaniach finansowych przekazywanych do publicznej wiadomości. W przypadku BOŚ SA, ze sprawozdaniami finansowymi (rocznymi i kwartalnymi) oraz z opiniami biegłego rewidenta można zapoznać się na przykład na stronie internetowej Banku (www.bosbank.pl/informacje-korporacyjne/relacje-inwestorskie/raporty-biezace-i-okresowe).
- IV. W związku z zapytaniem: „*czy BOŚ SA jest objęty nadzorem?*” należy podkreślić, że zgodnie z art. 131. ust.1 ustawy prawo bankowe **działalność banków, oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych, oddziałów i przedstawicielstw instytucji kredytowych podlega nadzorowi bankowemu sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Finansowego w zakresie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie i w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.** W związku z powyższym BOŚ SA, tak jak wszystkie banki, jest objęty nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego.
- V. W odpowiedzi na pytanie odnośnie do tego: „*jakie działania zamierza podjąć Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego w związku z tą sprawą?*” w pierwszej kolejności zastrzec należy, że niniejsza odpowiedź nie pozostaje w związku z jakkolwiek domniemaną czy sugerowaną „sprawą”. Jednocześnie należy zastrzec, że Komisja Nadzoru Finansowego, biorąc pod uwagę potencjalny wpływ, jaki stosowane przez nią środki nadzorcze lub administracyjne, podejmowane w stosunku do konkretnych podmiotów, mogą mieć na reakcje rynku, nie udziela informacji o podejmowanych, a zwłaszcza planowanych działaniach odnoszących się do konkretnych podmiotów. Zakres możliwych działań Komisji Nadzoru Finansowego określają przepisy art. 137 i 138 ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

Zgodnie z art. 137 ustawy Prawo bankowe Komisja Nadzoru Finansowego może wydawać rekomendacje dotyczące dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania bankami.

Zgodnie zaś z art. 138 ust. 1 ustawy Prawo bankowe „Komisja Nadzoru Finansowego może w ramach nadzoru zalecić bankowi w szczególności:

1. podjęcie środków koniecznych do przywrócenia płynności płatniczej lub osiągnięcia i przestrzegania innych norm dopuszczalnego ryzyka w działalności banku;

- 1a. przestrzeganie dodatkowych wymogów w zakresie płynności, biorąc pod uwagę model biznesowy banku, stosowane przez bank zasady, procedury i mechanizmy w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, wynik badania i oceny nadzorczej albo przeglądu i weryfikacji, o których mowa w art. 133a, oraz systemowe ryzyko płynności stwarzane przez bank;
2. zwiększenie funduszy własnych;
- 2a. przestrzeganie dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych ponad wartość wynikającą z wymogów obliczonych zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w rozporządzeniu nr 575/2013, w szczególności w przypadku:
  - a. negatywnych ustaleń dokonanych w wyniku czynności podejmowanych w ramach nadzoru bankowego, w tym odnoszących się do funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej lub identyfikacji, monitorowania i kontroli koncentracji ekspozycji, w tym dużych ekspozycji,
  - b. stwierdzenia niedostosowania kapitału wewnętrznego do skali ryzyka występującego w działalności banku oraz istotnych nieprawidłowości w zarządzaniu ryzykiem,
  - c. stwierdzenia, że bank stwarza ryzyko systemowe;
3. zaniechanie określonych form reklamy;
4. opracowanie i stosowanie procedur, które zapewnią utrzymywanie, bieżące szacowanie i przegląd kapitału wewnętrznego oraz funkcjonowanie systemu zarządzania bankiem;
5. zastosowanie szczególnych zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków lub odpisów z tytułu utraty wartości aktywów, lub szczególnego traktowania aktywów przy obliczaniu wymogów w zakresie funduszy własnych;
6. ograniczenie ryzyka występującego w działalności banku;
7. ograniczenie wysokości zmiennego składnika wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń, jako odsetka przychodów netto, w przypadku gdy jego wysokość utrudnia spełnianie wymogów w zakresie funduszy własnych;
8. wypełnianie dodatkowych obowiązków sprawozdawczych lub zwiększenie ich częstotliwości, w tym sprawozdawczości w zakresie funduszy własnych i płynności;
9. ujawnianie dodatkowych informacji;
10. przestrzeganie art. 92ba-92bd oraz art. 111c.

W razie stwierdzenia, że bank nie realizuje zaleceń określonych w ust. 1 lub nakazów określonych w ust. 2, a także gdy działalność banku jest wykonywana z naruszeniem przepisów niniejszej ustawy, przepisów innych ustaw regulujących działalność banku lub zasady jego organizacji oraz przepisów wydanych na ich podstawie, a także

przepisów rozporządzenia nr 575/2013 i innych bezpośrednio stosowanych przepisów prawa Unii Europejskiej regulujących działalność banku lub zasady jego organizacji, lub z naruszeniem statutu albo stwarza zagrożenie dla interesów posiadaczy rachunków bankowych lub uczestników obrotu instrumentami finansowymi, Komisja Nadzoru Finansowego, po uprzednim upomnieniu na piśmie, może:

- 1) wystąpić do właściwego organu banku z wnioskiem o odwołanie prezesa, wiceprezesa lub innego członka zarządu banku bezpośrednio odpowiedzialnego za stwierdzone nieprawidłowości; przepis art. 22d stosuje się odpowiednio;
- 2) zawiesić w czynnościach członków zarządu, o których mowa w pkt 1, do czasu podjęcia uchwały w sprawie wniosku o ich odwołanie przez radę nadzorczą na najbliższym posiedzeniu; zawieszenie w czynnościach polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za bank w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych;
- 3) ograniczyć zakres działalności banku lub jego jednostek organizacyjnych;
- 3a) nałożyć na bank karę pieniężną w wysokości do 10% przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym, a w przypadku braku takiego sprawozdania - karę pieniężną w wysokości do 10% prognozowanego przychodu określonego na podstawie sytuacji ekonomiczno-finansowej banku; przepisy art. 141 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio;
- 4) uchylić zezwolenie na utworzenie banku i podjąć decyzję o likwidacji banku; art. 147 ust. 3 i art. 153-156 stosuje się odpowiednio.

Ponadto na podstawie art. 141. ust 1. W przypadku niewykonywania zaleceń dotyczących prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów, o których mowa w art. 138 ust. 3, statutu, odmowy udzielenia wyjaśnień, informacji, o których mowa w art. 139, lub w przypadku niewykonania obowiązków określonych w rozdziale 11b, Komisja Nadzoru Finansowego może nakładać na członków zarządu banku kary pieniężne do wysokości 20 000 000 zł.

W świetle powyższych przepisów, stwierdzić należy, że nadzór sprawowany przez Komisję Nadzoru Finansowego nad sektorem bankowym w Polsce ma charakter nadzoru systemowego i ostrożnościowego, zaś wskazane wyżej cele, katalog form działań nadzorczych oraz możliwe do podjęcia środki wyznaczają jednocześnie granice dozwolonej prawem ingerencji organu nadzoru finansowego w działalność banków, jako niezależnych podmiotów prawa.